

5. Zájmena

Slovíčka:

ambasada (f)	velvyslanectví
čia – ten	zde, tady – tam
dabar	teď, nyní
autobusas (m)	autobus
bilietas (m)	jízdenka, letenka, vstupenka
gerai	dobře
gyventi, gyvena, gyveno	(1) žít; (2) bydlet
kaimynas (m), kaimynė (f)	soused, sousedka
labai	velmi
leisti, leidžia, leido	dovolit
mama (f)	matka, máma
pri(si)statyti, pri(si)stato, pri(si)statė	představit (se)
profesorius (m), profesorė (f)	profesor, profesorka
šiek tiek	trochu
štai	tady
taip pat	také
ten (– čia)	tam (– zde, tady)
tėvas (m)	otec

5.1 Fráze:

leiskite prisistatyti – dovolu, abych se představil / představila

leiskite pristatyti – dovolu, abych představil

(labai) malonu – (velice) mě těší

5.2 Časování sloves – indikativ praesens (přítomný čas), typ „-ia“

Schéma:

kmen přítomného času + koncovky: (aš) **-iu** (mes) **-iame**
(tu) **-i** (jūs) **-iate**
(jis, ji/jie, jos) **-ia**

Příklad:

leisti, **leidžia**, leido (*dovolit*): leidž-ia

aš	leidžiu (= leidž+iu)	mes	leidžiame (=leidž+iame)
tu	leidi (=leid+i)	jūs	leidžiate (=leidž+iate)
jis, ji	leidžia (=leidž+ia)	jie, jos	leidžia (=leidž+ia)

5.3 Přivlastňovací zájmena

aš – <i>mano</i>	mes – <i>mūsų</i>
tu – <i>tavo</i>	jūs – <i>jūsų</i>
jis – <i>jo</i>	jie – <i>ju</i>
ji – <i>jos</i>	jos – <i>ju</i>

Litevská přivlastňovací zájmena nerozlišují gramatický rod, např.:

Mano mama (*moje matka*)
Mano tėvas (*můj otec*)
Jūsų bilietas (*Vaše jízdenka*)
Mūsų kaimynė (*Naše sousedka*)

5.4 Ukazovací zájmena „tai“, „šis/ši“, „tas/ta“

Tai (česky „to“):
Tai yra čekas. – To je Čech.
Tai yra lietuvė. – To je Litevka.

Tai yra Jonas Baltėnas. – To je Jonas Baltėnas.
Tai yra Ona Pūkienė. – To je Ona Pūkienė.

Tai yra knyga. – To je kniha.
Tai yra arkllys. – To je kůň.

šis (tento) / ši (tato) ↔ tas (tamten, ten) / ta (tamta, ta)

Šis studentas yra čekas.	Tento student je Čech.
Tas studentas yra bulgaras.	Tamten student je Bulhar.
Ši studentė yra austrė, o ta studentė yra albanė.	Tato studentka je Rakušanka a tamta je Albánka.
Ar šis studentas kalba lietuviškai?	Mluví tento student litevsky?
Ar tas ponas yra Vaclovas Havelas?	Je tamten pán Václav Havel?
Šis vyras kalba vokiškai, angliškai ir čekiškai.	Tento muž mluví německy, anglicky a česky.
Ta moteris nekalba mongoliškai.	Tato žena nemluví mongolsky.

5.5 Komunikační situace – „Jak se seznámit“

Oficiální tón:

Filipas Labas vakaras!
Rimantas Labas vakaras!
Filipas Leiskite prisistatyti: Filipas Beranžė iš Prancūzijos. Dirbu ambasadoje. Štai mano vizitinė kortelė.
Rimantas Malonu. Rimantas Petrulis. Profesorius, dirbu universitete.
Filipas Labai malonu.

Neoficiální tón:

Jūratė Laba diena! Mano vardas Jūratė, pavardė Kielaitienė. Aš – Jūsų kaimynė. Kuo Jūs vardu?
Izabelė Aš Izabelė Beranžė iš Prancūzijos. Dabar gyvenu čia.
Jūratė Labai malonu.
Izabelė Man taip pat malonu.

Tykānī:

Mantas

Labas! Kaip tavo vardas?

Mišelis

Mišelis. O koks tavo vardas?

Mantas

Mantas. Aš čia gyvenu.

Mišelis

Aš taip pat.

Mantas

Ar tu lietuvis?

Mišelis

Ne, aš – prancūzas.

Mantas

Ar tu kalbi lietuviškai?

Mišelis

Šiek tiek. Gerai kalbu prancūziškai ir angliškai. O tu?

Mantas

Lietuviškai.